

Rachel Corrie: Valo, joka ei kumartunut

16. maaliskuuta 2003 Gazan kaistan eteläosassa maa tärisi buldozerin alla – ja sen edessä seiso i 23-vuotias amerikkalaisnainen, yllään oranssi turvaliivi, megafoni kädessä, ääni koholla puolustaen perheen kotia. Hänen nimensä oli **Rachel Corrie**.

Hän seiso i yksin hiekalla sinä päivänä, mutta ei hengessä. Sydämessään olivat lapset, joiden kanssa hän oli leikkinyt, äidit jotka olivat ruokkineet häntä, perheet jotka olivat kutsuneet hänet elämäänsä. Hän uskoi läsnäolonsa pysäyttävän koneen. Se ei pysäyttänyt. Kun se eteni, se murskasi hänen ruumiinsa. Mutta se ei voinut murskata sitä, minkä puolesta hän seiso i.

Rachel Corrie ei kuollut pelkästään buldozerin painon alla. Hän kuoli epäoikeudenmukaisuuden painon alla – ja hän kuoli seisoen sen tiellä.

Todistajan muovaaminen

Rachel Aliene Corrie syntyi **10. huhtikuuta 1979 Olympiassa, Washingtonissa** – paikassa, jossa on sadetta, metsiä ja hiljaista poliittista omatuntoa. Jo lapsena Rachel tuns i toisten taakat. Hän esitti suuria kysymyksiä varhain ja usein. Kymmenvuotiaana hän julisti tavoitteekseen ”lopettaa maailman nälän”. Hän ei kasvanut siitä ulos – hän kasvoi siihen syvemmälle.

The Evergreen State Collegessa hän opiskeli globaalia kehitystä, kirjallisuutta ja poliittista teoriaa. Mutta Rachel halusi enemmän kuin teorioita. Hän halusi kohdata epäoikeudenmukaisuuden kasvotusten. Kun hän sai tietää palestiinalaisten kansan kärsimyksistä sotilaallisen miehityksen alla – elämän, jossa kodit revitään, rajat suljetaan ja unelmat murskataan – hän ei vain opiskellut kriisiä. Hän **lähti**.

Tammikuussa 2003 Rachel saapui Gazaan osana **Kansainvälistä solidaarisuusliikettä (ISM)** – palestiinalaisjohtoista väkivallatonta liikettä, joka toivotti kansainväliset aktivistit tervetulleiksi miehitettyjen alueiden sydämeen.

Siellä hänen sydämensä löysi asiansa. Ja Gaza löysi tyttären.

Gaza: Hänen omatuntonsa syke

Rachel ei vain tarkkaillut Gazaa – hän **astui sen elämään**. Hän asui **Rafahin** kansan keskuudessa, kaupungissa, joka oli arpeutunut piirityksestä ja menetyksistä. Hän viipy i palestiinalaisperheiden luona kodeissa, joita uhkasi purkaminen. Hän oppi **arabiaa**, auttoi lapsia koulutehtävissä, jakoi leipää naapureiden kanssa ja kulki samoja pölyisiä katuja, joita varjostivat panssarivaunut.

Rafahin väki otti hänet vastaan **ei vieraana**, vaan omana. Hänet tunnettiin hellästi nimellä **“Rasha”**, eikä hän pitänyt etäisyyttä. Hän istui suruteltoissa. Hän kantoi ostoksia äideille. Hän seiso maanviljelijöiden kanssa revityissä pelloissa. Hänen läsnäolonsa ei ollut symbolista – se oli *vilpitöntä*.

Kirjeissään kotiin hän kuvaili sietämätöntä epäoikeudenmukaisuutta – ja maailman sietämätöntä hiljaisuutta.

“Olen todistamassa tätä kroonista, salakavalaa kansanmurhaa”, hän kirjoitti.
“Olen myös löytämässä sellaista voimaa ja anteliaisuutta, jota en koskaan uskonut mahdolliseksi.”

Rachel ymmärsi, että **solidaarisuus** ei ollut iskulause – se oli uhraus. Ja hän oli valmis siihen.

Viimeinen seisonta: Todistaja tehty ikuiseksi

16. maaliskuuta 2003 Rachel Corrie seiso **Nasrallahin perheen kodin** edessä Rafahissa. Hän oli asunut heidän luonaan, jakanut heidän pöytänsä ja nukkunut heidän kattoinsa alla. Sinä päivänä Israelin armeija lähetti **Caterpillar D9 -bulldozerin** purkamaan heidän talonsa – kuten se oli tehnyt sadoille muille Gazassa. Rachel astui eteen. Hänellä oli kirkkaan oranssi liivi ja hän huusi megafoniin, selvästi näkyvissä avoimella kentällä.

Kone eteni. Se ei pysähtynyt. Kun se perääntyi, Rachel ruumis makasi sen alla – murskattu, eloton, mutta ikuisesti muuttunut joksikin kuolemattomaksi.

Israelin viranomaiset **takavarikoivat hänen jäännöksensä**. Se, mitä tapahtui sen jälkeen, aiheutti toisen, hiljaisemman väkivallan – tällä kertaa hänen perheelleen. Ilman oikeuksiaan tai suruaan kunnioittaen Israelin virkamiehet **suorittivat ruumiinavauksen Rachel ruumiille ilman perheen suostumusta**, sitten **polttivat hänet** ja palauttivat **vain tuhkat** vanhemmilleen Olympiaan.

Rachelin äiti **Cindy Corrie** todisti myöhemmin Israelin oikeudessa ja kansainvälisissä haastatteluissa:

“Meitä ei koskaan konsultoitu ruumiinavauksesta. Meille sanottiin, että se piti tehdä ennen kuin hänen ruumiinsa voitiin vapauttaa, mutta meille ei kerrottu milloin, missä, kenen toimesta tai että toiveitamme jätettäisiin huomiotta.” — *Cindy Corrie, Haifan piirioikeuden todistus 2010 ja haastattelu 2015*

Tämä viimeinen loukkaus, tehty ilman huolenpitoa tai suostumusta, on yhä kummitteleva luku hänen kuolemansa epäoikeudenmukaisuudessa. Se kielsi perheeltä jopa kaikkein perusoikeuden – hoitaa tyttärensä ruumista rauhassa, rukouksessa ja läsnäolossa.

Mutta **Gazassa** hänen henkeään kunnioitettiin **arvolla**. Siellä Rachel ei haudattu hiljaisuuteen. Hänet nostettiin **shaheedaksi**, marttyyriksi. Rafahin kulttuurissa, perheiden

silmissä, joita hän kuoli puolustaen, hän oli saavuttanut korkeimman moraalisen aseman – ei väkivallalla, vaan **uhrauksella elämän puolustamiseksi**.

Rafahin väki piti **symbolisen hautajaiset**. He käärittivät hänen valokuvansa palestiinalaisiin lippuihin, kantoivat hänen muistoaan kaduilla ja kutsuivat Koraanin jakeita, jotka kaikuivat vuosisatojen läpi kunnioittaen niitä, jotka kuolevat puolustaen viattomia:

“Äläkä koskaan luule, että ne, jotka on tapettu Allahin tiellä, ovat kuolleita. Päinvastoin, he ovat eläviä Herransa luona, saaden elannon, iloisia siitä, mitä Allah on heille antanut armostaan, ja he saavat ilouutisia niistä [marttyyreistä] heidän jälkeensä, jotka eivät vielä ole liittyneet heihin – että heillä ei ole pelkoa eikä he sure. He saavat ilouutisia Allahin armosta ja suosiosta ja siitä, että Allah ei anna uskovaisten palkkaa mennä hukkaan.” (Suura Āli ‘Imrān 3:169–171, *Sahih International*)

Vaikka Rachel Corrie ei ollut muslimi, **shahādan henki** – totuus, joka omaksutaan kuolemaan asti – eli täydellisesti hänessä. Hänen marttyyriutensa **ei vain hyväksytty Gazan kansan keskuudessa; se pyhitettiin**. Hänen nimensä liittyi pyhään listaan niistä, jotka antoivat elämänsä oikeudenmukaisuuden, arvokkuuden ja toisten puolesta.

Perhe, joka ei unohtaisi

Rachelin vanhemmat **Craig ja Cindy Corrie** olisivat voineet kääntyä sisäänpäin surussaan. Sen sijaan he kääntyivät ulospäin tarkoituksella. He perustivat **Rachel Corrie -säätiön rauhan ja oikeuden puolesta**, ei menneisyyden muistomerkkinä vaan **sitoumuksena tulevaisuuteen**.

He seisoivat oikeuksien, hallitusten ja yliopistojen edessä – vaatien oikeutta tyttärelleen ja kansalle, jonka rinnalla hän seiso. Vuonna 2012 israelilainen tuomioistuin totesi hänen kuolemansa “onnettomuudeksi” ja vapautti valtion. Mutta Craigin ja Cindyn tehtävä ei horjunut.

Tänä päivänä he ovat **henkilökohtaisesti mukana palestiinalaisten oikeuksien puolustamisessa**, vahvistavat vaiennettuja ääniä, kulkevat polkuja, joita Rachel kulki, ja ilmentävät totuutta, jonka puolesta hän kuoli: että oikeudenmukaisuus ei kuulu yhdelle kansakunnalle, uskolle tai kansalle – se on universaali perintö.

Heidän tyttärensä ei ollut menettänyt elämäänsä. Hän oli **antanut sen**, vapaasti.

Valo, jonka hän jätti taakseen

Rachel Corrien nimi elää nyt seinämaalauksissa ympäri Gazaa. Koulut kantavat hänen nimeään. Lapsille opetetaan amerikkalaisesta, joka seiso heidän puolestaan, kun harvat tekivät. Hänet muistetaan runoissa, elokuvissa ja valvojisissa. Näytelmä *My Name Is*

Rachel Corrie, koottu hänen kirjeistään ja päiväkirjoistaan, on liikuttanut yleisöjä kyyneliin ympäri maailmaa.

Mutta hänen todellinen perintönsä **ei ole taiteessa tai muistossa** – se on elävä omatunto, jonka hän herätti toisissa. Hän on inspiroinut tuhansia kyseenalaistamaan omat roolinsa sortojärjestelmissä, seisomaan solidaarisesti miehitettyjen ja siirtymään joutuneiden kanssa ja muistamaan, että **jopa yksi ihminen**, jos totuus ohjaa, **voi seistä epäoikeudenmukaisuuden muurin edessä**.

Palestiinalaisten sydämissä Rachel Corrie pysyy ei symbolina, vaan **sisarena** – sellaisena, jonka rakkaus ylitti valtameret ja jonka uhraus yhdisti hänet sukupolvien vanhurskaksiin.

Johtopäätös: Todistaja, jota ei vaienneta

Yli kaksikymmentä vuotta on kulunut, mutta Rachel Corrien nimi kaikuu yhä – pakolaisleireillä, luokkahuoneissa, mielenosoituksissa ja rukouksissa. Hän ei ollut sotilas, diplomaatti eikä poliitikko. Hän oli ihminen – peloton, periaatteellinen ja täynnä rakkautta.

Hän ei tullut Gazaan itsensä vuoksi. Hän tuli **heidän** takiaan. Ja hän jäi.

”Joka pelastaa yhden elämän”, julistaa Koraani, **”on kuin olisi pelastanut koko ihmiskunnan.”** (Suura Al-Mā'idah 5:32)

Rachel Corrie yritti pelastaa monia – ei väkivallalla, vaan läsnäolollaan. Häntä ei vaiennettu pelolla. Hän ei perääntyneet sortokoneiden edessä. Ja vaikka hänen ruumiinsa murskattiin, hänen todistuksensa pysyy murtumattomana.

Rachel Corrie ei ole poissa.

Hän on **elävä** – muistossa, hengessä, jokaisessa rohkeassa teossa, joka seuraa häntä. Hän on elävä Herransa luona, marttyyrien joukossa, iloiten valosta, jota kohti hän kulki.

Hän seiso, kaatui ja nousi – **ikuisesti**.

Lähteet

- Corrie, Rachel. *Let Me Stand Alone: The Journals of Rachel Corrie*. Toimittaneet Cindy Corrie ja Craig Corrie. New York: W. W. Norton & Company, 2008.
- Pyhä Koraani. Käännös Sahih International. Jeddah: Abul-Qasim Publishing House, 1997.
- International Solidarity Movement. *”Remembering Rachel Corrie.”* Lausunnot ja silminnäkijälausunnot, 2003.
- Human Rights Watch. *”Israel: Investigate Death of American Protester.”* Lehdistötiedote. 17. maaliskuuta 2003.
- Amnesty International. *”Israel/Occupied Territories: Death of Rachel Corrie Must Be Investigated.”* Julkinen lausunto. 18. maaliskuuta 2003.
- Yhdistyneiden kansakuntien humanitaaristen asioiden koordinoitumisto (UNOCHA). *”Rafah Demolitions: Overview and Humanitarian Impact.”* Gazan kaistan

kenttäpäivitys, 2003.

- Corrie v. State of Israel. *Haifan piirioikeuden tuomio*. Asia 371/05. 28. elokuuta 2012.
- Israelin korkein oikeus. *Päätös Corrie v. State of Israel -valituksesta*. Asia 8573/12. 12. helmikuuta 2015.
- Rickman, Alan, ja Katharine Viner, toim. *My Name Is Rachel Corrie*. Lontoo: Nick Hern Books, 2005.
- Rachel Corrie Foundation for Peace and Justice. *Tehtävälausunnot ja julkisen puolustuksen materiaalit*. Olympia, WA, 2003–nykyhetki.